

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

HIRDETESEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vétetnek fel. Szerkesztőség: és Kiadóhivatal: Bende Imre-u. 3. sz.

Társzerkesztő:
Wagner Antal

Laptulajd. és fel. szerkesztő:
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér

A népelelmezés érdekében.

Sokat beszélnek mostanában arról, hogy a közelelmezés minden irányban megdrágult, a városok lakóinak konyhakert szükségletei ellátása tekintetében is általános a panasz, csodálatosnak látszik tehát, hogy a magyar földmivvelésügyi kormányzat csak az utóbbi években kezdett akciót ebben a tekintetben, hogy a konyhakerti szükségletek ellátása tekintetben, olyan jól bevált bolgárrendszerű zöldségtermelő telepek létesítését előmozdítja.

Bizonyos csodálkozással kell ezt a kérdést napirendre hoznunk, mert megállapíthatjuk, hogy nem annyira a vezetőkben volt a hiba e kérdés elhanyagolása tekintetében, mert hiszen gazda testületeink is régóta mozgolódtak ily irányu kertészeti telepek létesítése körül, azonban mindig sikertelenül, mert a magyar földmunkás érthetetlenül és megfoghatatlanul nem volt kapható ily kerteszkedésre.

Különös jelenség ez, de tényleg a magyar gazdálkodó és földmivvelő nép, külön természetrajzához tartozik ennek a húzódozásnak megoldása, melyet legközvetlenebbül maga a földmivvelésügyi kormányzat is akkor tapasztalt, amidőn a megalakított legelső ilyen bolgárrendszerű kertészethez keresett résztvevőket.

Igen tekintélyes tanukra hivatkozhatunk, midőn megállapíthatjuk azt a tény, hogy az első ilyen kezdeményezéshez jóformán kötéllal kellett fogni a vállalkozó zöldségtermelő munkás családokat, holott a földmivvelésügyi kormány áldozatkészségéből ugyancsak

előnyös feltételekkel lettek szerződötve, most már azonban ugylátszik, a jég meg van törve és az ország minden vidékén foglalkoznak azzal a gondolat, hogy ilyen zöldségtermelő telepeket létesítsenek. Erre az újabb fölbuzdulásra ugylátszik, egy igen szomorú körülmény adott biztatást és pedig az, hogy a mostani balkáni háboru következtében az ősszel igen sok ilyen bolgárrendszerű kertészet munkásai vonultak ki az országból és siettek a harctérre, igen sok helyen még a fáradságos munka gyümölcsét is betakarítatlanul és értékesítetlenül hagyva és így magától kinalkzott egyes vidékeken az, hogy a bolgárrendszerű zöldségtermelő munkások elvonuláival a magyar zöldségtermelők folytassák azok megkezdett munkálatait.

Ez a körülmény is egy kissé furcsa világot vet a mi közállapotainkra, amikor a magyar földmunkás csak akkor kapható további munkára, ha a hozzá szükséges befektetést már más megcsinálta, de már most ennek erkölcsi helyességéről vagy helytelenségéről nem vitatkozunk, hanem közzgazdaságunk érdekében adjuk ki a jelszót, hogy a bolgárok által megkezdett munkát igenis magyar termelőkkel folytassuk és fejlesztessük

Éljár e téren a földmivvelésügyi miniszter is, aki szívesen és készséggel támogatja az erkölcsi testületeket és különösen a városokat ilyen zöldségtermelő telepek létesítésében, most még csak az van hátra, hogy a gazdatársadalmi testületek, a vármegyei gazdasági testületek, a különféle gazdakörök vezetői is vessék fel társaik körében ezt a gondolatot és esetleg szervezzenek konyhakerti termelő szövetséget, szö-

vetkezeteket, hiszen e téren nemcsak a földmivvelésügyi miniszterium, de a Magyar Gazdaszövetség is készséggel és örömmel támogatja munkálkodásukat.

A kertészet ezen ágának felkarolása mondhatnánk a legjövödelmezőbb gazdasági foglalkozás, amit a bolgár kertészeknek Magyarországból hazaküldött százai igazolnak, mert hiszen ezen termelési ág művelése a legkevésbé kockázatos, a piac pedig a termelés értékesítésére mindenütt önként kinalkzik.

Gazdatestületeinken mulik, hogy a viszonyok következtében adott jelenlegi legalkalmasabb helyzet a konyhakertészet fellendítése ügyében az ország közzgazdasági és népelelmezése érdekében sikeresen kihasználtsassék.

A kultusz- miniszter a bajai iskolákhoz. Nem szabad a diákoknak sport-egyesületekbe járni

Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletet küldött a bajai iskolákhoz, amelyben megtiltja a tanuló ifjuságnak, hogy a felnőttékné torna, atlétikai és sport egyesületeiben akár mint tagok, akár egyébként részt vegyenek és gondoskodik, hogy a középiskolákban az ifjuság részére testgyakorló körök létesüljenek a tornatanárok és tanítók felügyelete alatt.

Az érdekes intézkedéseket tartalmazó miniszteri rendeletből a következő részleteket közöljük.

Ugy a társadalomban, mint a tanügyi körökben egyre több komoly panasz hangzik el az iskolai ifjuságnak a különféle testgyakorló és sportegyesületekben való szereplése ellen. Dacára annak, hogy a középiskolai rendtar-

Szőlősgazdák,

kik gyümölcsfalkat még idejekorán meg akarják menteni a vör- és paizstetvek, a fa- és kéregszu, a mohók és zuzmók, továbbá a rákbetegség által okozott pusztításoktól permetezzenek meg

lehetőleg hajtás előtt „Dendrin“

gyümölcsfa-karbolineummal, mely az eddig szerzett tapasztalatok szerint az említett betegségek ellen a legtokéletezobb védelmet nyujta

Egyedárusító: DRESCHER GYULA, BAJA.

tás értelmében középiskolai tanulók semmi nemű az intézeteken kívül álló társulatnak vagy egyesületnek tagja nem lehet. ezen rendeletnek kijátszásával a középiskolai tanulók gyakran szerepelnek a felnőttek atlétikai és sportegyesületeiben.

Minden kétségen felül bizonyos ma már, hogy a középiskolai ifjuságnak a felnőttek egyesületeiben való ilyen szereplése számos veszélyt rejt magában. Amíg az ifju iskolába jár, maradjon az iskola légkörében és ne ragadtassék ki onnan a felnőttek társadalmi életébe, ahol nagyon is sok idő előtt érettség lesz, ami testi és lelki fejlődésének nagy kárára, olykor valósággal vesztere van. Számos eset van rá, hogy egyik másik középiskolai tanuló a különféle egyesületekben való tulságos szereplése miatt iskolai kötelességeiről teljesen megfeledkezik, attól végkép elkedvetlenedik s így pályáját nem végzi be. Tapasztalt tény továbbá, hogy a felnőttek egyesületében működő középiskolai tanulók már nem érik be a szerényebb körökben mozgó iskolai testgyakorlatokkal, amelyek immár keveset nyújtanak nekik ezeket kevésbe becsüik és csak kényszerűségből üzik. Ezek az állapotok a középiskolai ifjuság figyelmét meglazítják s testi nevelését hátrányosan befolyásolják.

A felnőttek egyesületeiben előfordult az a jelenség is, hogy a nagyon kiváló ifjusági versenyző tagokat anyagi előnyben nyújtó ígéretekkel és egyéb ajánlatokkal csábítgatják az egyik egyesületből a másikba.

A különféle torna, atlétikai és sport egyesületekben divó szabadabb társalgási modor továbbá a sport eseményekkel kapcsolatos gyakori és hangos ünnepeltetések mind oly alkalmak, amelyeket az ifjusági tagok szívesen felhasználnak a felnőttekkel e téren való érintkezésre is. Mindezeknél fogva a középiskolai rendtartás főntebb idézett rendelkezéseit szigoruan alkalmazni kívánván, a középiskolai tanuló ifjuságot a felnőttek torna-, atlétikai és mindennemű sportegyesületből szigoruan ezennel eltiltom. E végből elrendelem, hogy a középiskolai tanuló semmiféle torna-, atlétikai vagy sportklubnak semmi néven nevezendő tagja még szülői engedéllyel sem lehet.

A miniszteri rendelet végül az iránt intézkedik, hogy az egyes intézetekben alapszabállyal ellátott testgyakorló köröket létesítsenek. Ezeknek alapszabályait a kultusz-miniszter hagyja jóvá.

TELEFONHIREK.

Bpest 1913. február 21.

A választói jogi bizottság

befejezte mai nappal működését. A 112-ik szakasznál Blanár Béla azt indit-

ványozta, hogy a titkosság ne csak a törvényhatósági joggal felruházott városokban, hanem a rendezett tanácsú városokban is meglegyen. Szász Károly a titkosságot teljesen törölni kívánja. Lukács a szakasz eredeti rendelkezését kéri fentartani. Ő sem híve a titkosságnak, de a munkásság igényeit ki kellett elégíteni. Azért csakis a törvényhatósági városokban legyen meg a titkosság. Hozzájárul ahhoz, hogy a törvényben kimondassék, hogy Fiume azon városok közé tartozik, ahol a szavazást titkosan gyakorolják. — Kostyál Miklós azt kívánja kimondatni, hogy a városok titkosságát bármikor is megvonhatja a parlament. A szakaszt változtatlanul fogadták el. Ezután a többi §-t gyorsan letárgyalták és a bizottság befejezte működését.

Lukács leleplezése.

A Budapesti Hírlap mai számában nyilatkozik Lukács miniszterelnök és kijelenti, hogy a demokraták Pető Sándor választására Óbudán 30 000 koronát kaptak.

Vársonyi és Pető ezt rágalmazásnak mondják.

Szterényi lemondott

fővárosi bizottsági tagságáról azért, mert Heltai lett a főpolgármester.

A háboru

folytatása lehetetlen ezidőszereint, mert az egész vonalon óriási a havazás.

NAPIHIREK.

Színház.

A kisértetek.

Ibsennek ez a csodásan, hátborzongatóan szép drámája került első előadásként színre Könyves staggione színtársulatával.

Könyves Jenő játszotta Ozvaldot óriási, mindent átfogó, megértető művészettel. Minden mozdulata, minden szava igaz és őszinte volt. A közönség nem jött ki a tapsból, a tetszésnyilvánításból. Mellette különösen ki-vált Engstrand asztalos szerepében Rónay Géza, akiben egy jó, intelligens színészt ismertünk meg. Herceg Jenő a régi jó volt. Játszottak még Szapári Janka és Arany Olga, akiknek a kvalitásairól más alkalommal emlíkszünk meg.

Halálosítás. Mint részvétellel értesülünk, özv. Groszberger Ignácné, szül. Schmidt Gizella hosszú, kínos szenvedés után jobblétre szenderült. Temetése vasárnap délután 2 órakor lesz. Az elhunytban Schmidt Mari és Schmidt Adolf nővérüket gyászolják.

A kereskedelmi iskoláról sokan tudni vélik, hogy az már a következő szeptember hónapban megkezdí működését. Ezzel kapcsolatosan azt is beszélük Baján, hogy a két flu polgári iskola, a városi és az izraelita iskola fuzionál, a kereskedelmi iskola pedig ideiglenesen az izraelita flu polgári iskolában kezdené meg működését. Utána jártunk a dolognak és illetékes helyen azt a felvilágosítást kaptuk, hogy mindez merő, önkényes kombináció. Az egészségből semmi sem igaz. A közgyűlés felterjesztésére még semmi válasz nem érkezett és a tárgyalásoknak még az elején sincsen a város.

Gyorsvonat márciusban. Arról a meglepő hírről értesülünk, hogy Nagyvárad—Baja—Dombóvár között nem májusban, hanem már jóval előbb, március hónapjában megindulni. A forrás ahonnan e hírt vesszük eléggé megbízható, hogy azt regisztráljuk. A hír a városban minden valószínűség szerint örömet fog kelteni.

Március 15-ének ünnepét az idén is hazafias lelkesedéssel ünnepli meg Baja város közönsége. A szabadság évfordulóján a Bárány Szálloda nagytermében az idén is, mint minden más esztendőben nagy közvacsorát rendeznek, amelyre előjegyezni már most is lehet.

500 cigavetta egy óra alatt. Azok, akik maguk töltik cigarettájukat s így jól ismerik a cigarettacsinalás unalmas és időrabló voltát, bizonyára örömmel fogják a sorokat olvasni. Egy angol mechanikus elmés szerkezetű gépet talált fel, melynek segítségével 500 cigavetta hüvelyt lehet egy óra alatti megtölteni. A tanálmányra Radó Béláné kassai dzhánytözséje kapta meg az egyed-árusítási jogot. A gép ára 5 korona s kapható 2, 3 és 4 es számu nagyságban. A gyorsított cigarettagépet Radó Béláné dohánytözséje tulajdonos (Kassa, Deák Ferenc-utca 18.) utánvét vagy az összeg előzetes beküldése mellett küldi szét.

Rum és Likör készítése házilag 50—100 százalék megtakarítással jár, ha a Gyarmati-féle rum- és likör-eszenciákkal otthon készíttik a rumot és liköröket. Számítalan elismerő levél bizonyítja ezeknek kitűnő minőségét. Készítési módja a legegyszerűbb. Érdeklődőknek prospektus és használati utasítással díjtalanul szolgál Gyarmati Emil gyógyszerész. Bármely eszenciának 1 üveg ára 50 fillér.

FODOR KÁROLY,
segédgyógyász.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhiv. 101.

MEGNYILIK február hó 22-én **SZOMBATON**

este 6 órakor a

VASUTI VENDÉGLŐ

I.-II. o. étterme

Baja város előkelő közönségének támogatását kéri

Singer László vasuti vendéglős.

5 év óta

fenálló péküzlet Csátalján, haláleset miatt bérbe adó.

özv. Fischer Istvánné Csátalja.

Milliók

használgák

Köhögés

reketség, katarus, nyálkásodás, görcs és hörghurut ellen

Kaiser-féle Mell-Karamellák

a „3 fenyővel”

6100 több orvos és magánosok bizonyítványa.

Rendkívül jó és kellemes ízű bonbonok, csomagja 20 és 40 fill., dobozza 60 fillér.

Kapható:

Dr. Makray László, Lovassy Ödön és Gyarmati Emil gyógyszerárában, Baján.

Eladó kereskedés.

Mészáros Lázár-utca 61 ik számú házam 50 év óta fenálló vegyeskereskedéssel eladó.

Érdeklődők sziveskedjenek özv. Tesényi Lászlóné tulajdonoshoz (Mészáros Lázár-utca 61 sz. a.) fordulni.

Eladó ablakok.

Egy zárt folyosóhoz szükséges jó karban levő

régi ablakok

eladók Wollner Adolfnál Baján, Sóház-utca 12. sz.

12000 drb

akácfa-karó eladó, Fajszi Lajosnál, Bajaszentistván határában. (Szállás)

12041/1912. tkv. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A bajai kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az árverést dr. Csihás Imre bajai ügyvéd javára Verle József kisk Verle Mária, kisk Verle Antal és kisk Verle József csátaljai lakosok ellen 700 kor. tőke, ennek és pedig 400 kor után 1912 évi február hó 24-től és 300 kor. után 1912 évi március hó 26-tól járó 8% kamatai 125 korona 50 fill. eddigi, 30 korona 30 fillérben ezáltal megállapított és megfelmérülendő költségeknek kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-c. 144. és következő §§-ai, valamint az 1908. évi 41. t.-c. 21. §-a alapján a szabadtéri kir. t.-székhez tartozó s a bajai kir. j.-bírószág területén levő a csátaljai 2274 sz. betéti 2567 hrsz 2 hold 1320 négyszögöl területű Bódó dűlőben levő szántóföldre illetve szőlőföldre 2460 kor. likiáltási árban ezennel elrendeli és annak Csát-

alja községében 1913. évi március hó 1. napjának délutáni 3 óráját kitzüzi.

Az elárverezendő ingatlanok a likiáltási ár 23-ánál alább eladatni nem fognak.

Árverezők a likiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a likiáltott kezéhez tegyék le.

Vevő a vételárát 3 egyenlő részletben és pedig az első részletet 15, a másodikat 30, a harmadikat 45 nap alatt mindig az árverés napjától számított, de mégis az árverés napjától járó 5% kamataival együtt a bajai kir. adóhivatal, mint bírói letétpénztárnál az ide két példányban és kellő felzetekkel benyújtandó kérvény kapcsán fizessék le.

Bánatpénz az utolsó részletbe számíttatik be

A bajai kir. bírószág, mint tkvi hatóság 1912. évi december hó 16-án.

Varga
kir. járásbíró

NANAY LAJOS

KÖNYVNYOMDÁJA

BAJA GRÓF

ZICHY

BÓDOG-TÉR

ELVÁLLAL MINDEN E SZAKMÁBA VAGÓ MUNKÁT CSINOS KIVITELBEN JUTÁNYOS ÁRBAN.

A világon létező

bármely gyártmányu

ZONGORA és PIANINO

nálunk 150 koronával olcsóbb, mint bármely budapesti vagy bécsi cégnél, készpénzért és részletfizetésre

HAAS és WEISZ zongoratermeiben BAJA

Főtér, a városháza és Nemzeti-szálloda között. Telefon-szám 143. A világhírű Stingl és Hoffman Cserny zongoragyárak vezérképviselte. Harmonium, cimbalom és használt zongorákat eladunk, becsereélünk és bérbeadunk.

Zongorák és Pianinók

csakis elsőrangú gyártmányok — **Lauberger és Gloss, Oeser Ferenc**

továbbá **Neuburger Adolf** gyáraiból — kaphatók:

ifj. **Wagner Antalnál** Baján,

a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett minden árfelemelés nélkül. 10 éves jótállás.

Szőlőoltványok

Ajánlom teljes szavatosság mellett fajtiszta egy és két éves gazdag gyökérezetű szokványminőségű fásoltványaimat a legjobb bor- és csemegefajokban. Közöttük 'Kreaoa' (Bánati Rizling) a legkitűnőbbnek bizonyult és rendkívül bőtermő borszőlő és 'Muscat Csabagyöngye' a legkorábban érő csemegezőlő. Ezenkívül **Riparia Portális** és **Rupestris-Monticola** sima és gyökeres alanyveszszők a legjutányosabb árak mellett,

"Erzsébet szőlőoltványtelep"

Tulajdonos: **SCHMIDT MÁTYÁS, BOGÁROS**
(Torontálmegeye.)

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Komoly házasulandók figyelmébe:

Férjet keresnek: 28 éves német árva 400.000 vagy 38 éves független gyermektelen özvegy 120.000, 18 éves egyedülálló porosz k. a. 100.000 kor. vagyonnal, továbbá számos vagyonos magyar hölgy, gazdag amerikai és orosz kisasszonyok és sok száz vagyonos hölgy Európa egyéb országaiból. Komoly érdeklődőknek (ha vagyontalanok is) díjtalan felvilágosítást ad **Schlesinger, Berlin 18.**

Törlesztéses kölcsönöket engedélyezünk

15-től—65 évig

terjedő időtartamra

4¹/₂ 0 alapon,

kedvező feltételek mellett.

Bajai Keresk. és Iparbank.

Házasulandók figyelmébe!

Férjet keresnek:

28 éves vagyonos, esinos orosz hölgy. 22 éves német árva 400.000 korona, 18 éves egyedülálló porosz kisasszony 100.000 korona, 38 éves független gyermektelen özvegy 120.000 vagyonnal, számos vagyonos magyar hölgy, gazdag amerikai hölgyek és sok száz vagyonos hölgy Európa egyéb országaiból. Komoly érdeklődőknek (ha vagyontalan is) díjtalan felvilágosítást ad **Schlesinger, Berlin 18.**

Formája
Kivitele
Finomsága
Tartóssága
és
ára a
világhírű

SALAMANDER

cipőnek, a legkényesebb igényeket is kielégíti. **Egységárak:**

Salamander . . . . . K 16/50
Salamander Luxus . . . . . K 20/50

Egyedelőrusítás **Baja** és környékére

Rózsahegyi József

cipőüzletében

BAJA

Városi bérház.

SALVATOR

**GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK
UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGU!**

**MINDENÜTT
KAPHATÓ.**

Egyszerűen díszes cementlapok □²-ként 2-24 K-tól kezdve
Csiszolt mozaik lapok □²-ként 5 K-tól kezdve
Beton műkőlépeső f. mtr.-ként 5 K-tól kezdve
Csiszolt granit lépeső f. mtr.-ként 10 K-tól kezdve
Beton sírkeret 2 m. hosszú 1 m. széles 15 K-tól kezdve
Beton sírkeret 1 m. hosszú sírfedőlappal 50 K-tól kezdve
Drótbetétes cementesővek 15-100 cm. átmérőig
Kut fedőlapok betonból 20 K-tól kezdve
Kutmedencék betonból 6 K-tól kezdve
Fizmedencék betonból 18 K-tól kezdve
1 kocsi dunai homok hazaszállítva 4 korona.
Mindenféle beton- és műkő munkát elvállal!

Grünhut Miksa

Spitzer-féle téglá- és cemetárugyára.

Jól főlő magyar lencse

literenként 40 fillérért kapható Bende Imre-utca 3. szám a „Központi“ hátsó kapuja mellett.

valódi
**KAUCSUK-CIPÓSAROK
DOBOZA,
MINŐSÉGE:
ARANY**